

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL INTEGRITY AUTHORITY
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

**INSPECTORATUL DE INTEGRITATE
INTEGRITY INSPECTORATE**

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE nr. 78/22

mun. Chișinău

07 iunie 2024

Inspectorul de integritate al Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate, Cristian COPACINSCHI, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al a verii și intereselor personale, inițiat în privința dlui Dumitru CUCIAȘ, IDNP XXXXX, șef interimar al Direcției generale urmărire penală a Centrului Național Anticorupție, în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în continuare Legea nr. 132/2016), a întocmit prezentul act de constatare prin care,

A CONSTATAT:

La adoptarea Legii nr. 130/2021 cu privire la modificarea unor acte normative, în vigoare la 29.10.2021, au fost operate modificări la Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritate Națională de Integritate și Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (în continuare Legea nr. 133/2016), aplicabilitatea cărora a fost asigurată de către inspectorul de integritate în conformitate cu art. 73 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Având în vedere că perioada de control a averii și intereselor personale se determină și respectiv se efectuează în temeiul art. 7 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 132/2016, pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică, adică pe perioadă distinctă din trecut, în acest sens, actele și acțiunile subsemnatului inspector de integritate întreprinse în cadrul controlului s-au efectuat în conformitate cu prevederile Legilor nr. 132/2016 și 133/2016 în redacțiile în vigoare pentru fiecare perioadă distinctă.

În această consecutivitate, la 14.11.2023, în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea nr. 04-28/1566, care în aceeași zi, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 132/2016, a fost distribuită aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

Potrivit sesizării se invocă faptul că dl Dumitru Cuciaș, angajat al CNA începând cu prima declarație de avere și interese personale nu deținea nici un bun imobil în proprietate ca ulterior peste 10 ani de activitate ar deține apartament și apoi casă de locuit. Se mai comunică, că dl Dumitru Cuciaș ar deține automobil valoros în posesie, care în realitate ar aparține lui cu drept de proprietate.

În conformitate cu art. 31 alin. (1) din Legea nr. 132/2016, în termen de 30 de zile de la data repartizării sesizării depuse de o persoană fizică sau persoană juridică, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă a acesteia. În cadrul verificării prealabile, inspectorul de integritate verifică existența aparenței de încălcare a regimului juridic al declarării averii și a intereselor

personale. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea de către inspector a unui proces-verbal în care se indică motivele și temeiurile de inițiere sau de refuz al inițierii controlului averii și al intereselor personale.

Urmare a procedurii de verificare prealabilă a sesizării, luând act de aspectele semnalate și de obligația subiectului declarării de a respecta regimul juridic al averii și intereselor personale, conturându-se o bănuială rezonabilă privind încălcarea regimului juridic al averii și intereselor personale, la data de 15.11.2023, în conformitate cu prevederile art. 28 alin. (1) din Legea nr. 132/2016, conform Procesului-Verbal nr. 148/10, în privința dlui Dumitru CUCIAȘ, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al averii și intereselor personale.

Astfel, prin scrisoarea nr. 04-10/9224 din 15.11.2023, dl Dumitru CUCIAȘ a fost informat despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al averii și intereselor personale și despre drepturile sale prevăzute la art. 32 din Legea nr. 132/2016.

Totodată, la data de 16.11.2023, în conformitate cu prevederile art. 27 alin. (6) lit. b) din Legea nr. 132/2016, dosarul de control în privința dlui Dumitru CUCIAȘ a fost redistribuit aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire „e-Integritate”, inspectorului de integritate subsemnat, fapt despre care subiectul declarării a fost informat prin scrisoarea nr. 04-22/3334 din 21.03.2024.

În scopul stabilirii perioadei de verificare, au fost solicitate informații și documente care atestă deținerea calității de subiect al declarării averii și intereselor personale, prevăzute la art. 3 alin. (1) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale.

Potrivit informațiilor consultate din declarațiile de avere și interese personale ale dlui Dumitru CUCIAȘ pentru perioada 2016-2023 și ca urmare a răspunsurilor recepționate de la instituțiile unde a activat subiectul declarării, rezultă că dl Dumitru CUCIAȘ a deținut în perioada 01.08.2016-15.11.2023 funcții cu statut special în cadrul Procuraturii Republicii Moldova și în cadrul Centrului Național Anticorupție.

În continuare, având în vedere cele expuse supra precum și intrarea în vigoare la data de 01.08.2016 a legislației de specialitate ce oferă prerogativă constatării diferenței substanțiale și deținerea averii cu caracter nejustificat ce poate fi supusă confiscării, controlul averii și intereselor personale a fost efectuat pentru perioada 01.08.2016 – 15.11.2023 (data intrării în vigoare a Legii nr. 132/2016 și data emiterii Procesului-Verbal de inițiere a controlului).

Potrivit prevederilor art. 3 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 133/2016, dl Dumitru CUCIAȘ, este subiect al declarării averii și intereselor personale.

Suplimentar, potrivit art. 32 alin. (1) din Legea nr. 132/2016, dacă persoana supusă controlului este căsătorită ori se află în concubinaj sau dacă are persoane la întreținere și/sau copii minori, verificarea se va extinde și asupra averii membrilor de familie sau concubinului/concubinei acesteia.

Astfel, în cadrul controlului averii și intereselor personale, urmare a accesării Registrului de Stat al Populației, se reține că dl Dumitru CUCIAȘ este căsătorit cu dna XXXXX, IDNP XXXXX, născută la XXXXX și pentru perioada efectuării controlului au avut la întreținere doi copii minori, XXXXX, IDNP XXXXX, a.n. XXXXX și XXXXX, IDNP XXXXX, a.n. XXXXX.

Datele disponibile despre activitatea de control a Autorității Naționale de Integritate atestă că pe durata exercitării funcțiilor publice, pentru perioada prenotată supra subiectul controlului nu a fost supus controlului averii.

În conformitate cu prevederile art. 2 din Legea nr. 133/2016, diferență substanțială constituie diferența care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie dintre averea subiectului declarării deținută la începutul perioadei în care acesta a devenit subiect al declarării, cumulată cu veniturile obținute în această perioadă, inclusiv veniturile membrilor de familie sau al

concubinului/concubinei, pe de o parte, și averea deținută la începutul verificării, inclusiv cheltuielile realizate în această perioadă, pe de altă parte; avere reprezintă totalitatea bunurilor subiectului declarării, deținute în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață sau aflate în posesia subiectului declarării ori a membrilor familiei ori a concubinului/concubinei lui în baza unor contracte de mandat, de comision, de administrare fiduciară, a unor contracte translativ de posesie și de folosință, precum și totalitatea drepturilor și obligațiilor patrimoniale dobândite de subiectul declarării în țară sau în străinătate; venit este orice beneficiu financiar, indiferent de sursa de proveniență, obținut de subiectul declarării și de membrii familiei, de concubinul/concubina acestuia atât în țară, cât și în străinătate.

Este de menționat că esența controlului averii și al intereselor personale constă în stabilirea existenței sau inexistenței diferenței substanțiale între averea dobândită și veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică, în aceeași perioadă.

Totodată, calculul diferenței substanțiale constă în aprecierea matematică a corespunderii valorii (echivalentul bănesc) averii dobândite cu veniturile obținute de către subiectul declarării, împreună cu membrii familiei și concubin/concubină, pe parcursul perioadei de exercitare a mandatelor, funcțiilor publice sau de demnitate publică, altor funcții și calități atribuite la categoria subiecților declarării averii și intereselor personale, ținându-se cont de diferența admisă de lege. La calcularea diferenței substanțiale se vor lua în calcul și cheltuielile, care pot fi demonstrate, esența cărora a constat în transmiterea dreptului de proprietate, asupra bunurilor (de exemplu: procurarea de bunuri, închirierea transportului, procurarea foilor de odihnă și tratament, procurarea abonamentelor la sala de sport etc.).

Astfel, sub aspectul stabilirii existenței sau lipsei existenței unei diferențe substanțiale dintre averea deținută la începutul și sfârșitul perioadei, inclusiv veniturile obținute și cheltuielile realizate de către subiectul declarării și membrii familiei pe perioada supusă controlului au fost solicitate și recepționate de la autoritățile competente și de la persoane fizice și juridice informații și documente necesare desfășurării controlului, au fost accesate informații din baze de date disponibile, precum și extrase declarațiile de avere și interese personale depuse de dl Dumitru CUCIAȘ în perioada supusă controlului (01.08.2016 – 15.11.2023).

Așadar, prin prisma reglementărilor Legii nr. 132/2016 și Legii nr. 133/2016, în rezultatul examinării materialelor acumulate la dosarul de control pentru perioada supusă controlului s-au stabilit următoarele procurări de bunuri imobile și mobile de către familia Cuciaș, după cum urmează:

- în baza Contractului de investiții în construcții nr. XXXXX din XXXXX, familia Cuciaș a procurat încăperea nelocativă situată în mun. XXXXX, str. XXXXX, nr. XXXXX, nr. XXXXX, nr. cadastral XXXXX;
- în baza Contractului de investiții în construcții nr. XXXXX din XXXXX, pe parcursul anului 2017 – 2018, familia Cuciaș a achitat sumele scadente pentru bunul imobil situat în mun. XXXXX, str. XXXXX, nr. XXXXX, ap. XXXXX, nr. cadastral XXXXX;
- La data de 14.05.2019, familia Cuciaș a procurat autoturismul Toyota Auris, a.f. 2014, n.î. XXXXX;
- în baza Contractului de vânzare-cumpărare nr. XXXXX din XXXXX, familia Cuciaș a procurat încăperea nelocativă situată în mun. XXXXX, str. XXXXX, nr. XXXXX, nr. XXXXX, nr. cadastral XXXXX;

- în baza Contractului de vânzare-cumpărare nr. XXXXX din XXXXX, familia Cuciaș a procurat încăperea nelocativă situată în mun. XXXXX, str. XXXXX, nr. XXXXX, nr. XXXXX, nr. cadastral XXXXX;
- în baza Contractului de vânzare-cumpărare nr. XXXXX din XXXXX, familia Cuciaș a procurat casa de locuit individuală cu terenul aferent, situată în mun. XXXXX, com. XXXXX, sat. XXXXX, str. XXXXX, nr. XXXXX, nr. cadastral XXXXX și XXXXX respectiv;

Sub aspect de venituri ale subiectului declarării vizat și a membrilor de familie în perioada supusă controlului care ar putea servi cu titlu de economii în numerar pentru acoperirea cheltuielilor suportate, inspectorul de integritate a reținut următoarele: venituri obținute în numerar din salarii, extrageri de numerar din conturile bancare deținute, venituri obținute de către familia Cuciaș în urma accesării a mai multor împrumuturi de la persoane fizice, precum și venituri obținute în numerar din înstrăinarea a mai multor bunuri imobile și mobile pe parcursul perioadei supuse controlului.

Sub aspect de cheltuieli în numerar suportate, inspectorul de integritate a reținut: achiziționarea de bunuri imobile și mobile, achitarea regulată a creditelor și împrumuturilor accesate, achitarea amenzilor și a impozitelor, achitarea serviciilor notariale, depuneri de numerar în cont, etc.

Suplimentar, din conținutul rulajelor bancare oferite de către băncile comerciale, se rețin și alte plăți suportate de către subiectul controlului, cheltuieli realizate pentru necesitățile membrilor familiei (plata la comercianți, plata pentru efectuarea lucrărilor de reparație, plata pentru întreținerea autoturismelor, plata serviciilor comunale etc.).

Totodată, referitor la cele invocate în sesizare și anume că dl Dumitru Cuciaș ar deține automobil valoros în posesie, care în realitate ar aparține lui cu drept de proprietate în cadrul controlului au fost prezentate explicații însoțite de acte confirmative, în rezultat constatându-se următoarele aspecte esențiale.

Începând cu declarația de avere și interese personale pentru anul 2019, subiectul declarării indică cu drept de posesie autoturismul Hyundai Tucson, a.f. 2018, n.î. XXXXX, proprietar dl XXXXX (moșul soției subiectului declarării).

La caz, este de menționat că dreptul/posibilitatea extinderii controlului, în cazul existenței aparenței că bunurile persoanei supuse controlului au fost înscrise pe numele altor persoane, și asupra acestor bunuri și persoane a fost legiferat din 29.10.2021, odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 130 din 07.10.2021 pentru modificarea unor acte normative. Perioada dobândirii dreptului de proprietate de către moșul soției subiectului declarării (persoană apropiată) asupra automobilului Hyundai Tucson, a.f. 2018, n.î. XXXXX, este esențială în vederea aprecierii dreptului de acțiune al inspectorului de integritate în cadrul controlului al averii și al intereselor personale, la caz, reiterând că bunul mobil vizat a fost procurat de către moșul soției la 21.08.2018. Tot aici, prezintă relevanță prevederile art. 73 alin. (3) și (4) din Legea nr. 100/2017 potrivit căroră actul normativ produce efecte doar cât este în vigoare și, de regulă, nu poate fi retroactiv sau ultraactiv, au efect retroactiv doar actele normative prin care se stabilesc sancțiuni mai blânde.

Totuși, întru elucidarea tuturor circumstanțelor invocate în sesizare, inspectorul de integritate a solicitat de la subiectul declarării și de la proprietarul autoturismului menționat, explicații și informații însoțite de acte confirmative referitor posesiei bunului asupra automobilului Hyundai Tucson, a.f. 2018, n.î. XXXXX.

Astfel, în urma prezentării explicației de la subiectul declarării, acesta a menționat că automobilul de model Hyundai Tucson i-a aparținut cu drept de proprietate dlui XXXXX, care este

unchiul soției. În perioada anului 2018-2020, soția acestuia a folosit automobilul ocazional, în special la ieșirea de pe teritoriul R. Moldova, fiind astfel necesară includerea acestuia în declarație.

Consecutiv, la solicitarea inspectorului de integritate adresată proprietarului autoturismului menționat, acesta a confirmat că autoturismul a fost procurat de către acesta, însă peste o perioadă de timp și-a dat seama că autoturismul nu i se potrivește din mai multe motive. Drept urmare, în urma unei discuții cu nepoata acestuia, dna XXXXX – care este fiica surorii XXXX, a avut o înțelegere de a păstra autoturismul în parcare din subsolul blocului unde aceasta avea apartamentul și de a se folosi cu el la necesitate, cu condiția de a suporta cheltuielile pentru asigurarea casco, taxele de drum, revizia tehnică obligatorie etc. Referitor la disponibilitatea financiară pentru procurarea autoturismului, acesta a menționat că a lucrat o perioadă îndelungată în Marea Britanie, a prestat servicii de transport auto maxi-taxi în perioada 2000 – 2018, precum și a primit de la părinții acestuia careva donații. Ulterior, cu ajutorul nepoatei, în anul 2022 autoturismul a fost vândut, drept urmare, o parte din banii obținuți din înstrăinarea autoturismului menționat au fost utilizați la procurarea unui mijloc de transport de model Toyota Prius din SUA, iar diferența o păstrează în numerar.

În continuare, la efectuarea calculelor în vederea stabilirii existenței sau lipsei unei diferențe substanțiale în sensul art. 2 din Legea nr. 133/2016, inspectorul de integritate urmărește disponibilitatea deținerii de către subiectul declarării a mijloacelor bănești în numerar la zi, ținând cont de veniturile și cheltuielile identificate, soldul la începutul și sfârșitul fiecărei perioade de calcul, precum și disponibilul economiilor în numerar, pe care subiectul supus controlului și membrii familiei sale le-ar fi putut deține la data depunerii declarației de avere și interese personale.

Astfel, în rezultatul examinării în ansamblu a materialelor acumulate la dosarul de control inspectorul de integritate a stabilit următoarele calcule, conform tabelului general:

Perioada/anul	Sold inițial la începutul anului/perioadei	Venituri	Cheltuieli	Diferență stabilită pe parcursul perioadei/anului	Sold final la sfârșitul anului fiscal/ perioadei/ lei
01.08.2016 – 31.12.2016	461 252, 00 MDL	72 880, 00 MDL	1 499, 62 MDL	-	532 632, 38 MDL
01.01.2017 – 31.12.2017	532 632, 38 MDL	347 140, 00 MDL	267 662, 26 MDL	-	166 978, 19 MDL
01.01.2018 – 31.12.2018	166 978, 19 MDL	216 839, 15 MDL	120 975, 14 MDL	- 14 841, 00 MDL, la data de 12.04.2018	166 554, 01 MDL
01.01.2019 – 31.12.2019	166 554, 01 MDL	365 808, 11 MDL	244 992, 14 MDL	-	200 114, 97 MDL
01.01.2020 – 31.12.2020	200 114, 97 MDL	72 530, 00 MDL	87 016, 91 MDL	-	86 087, 09 MDL
01.01.2021 – 31.12.2021	86 087, 09 MDL	2 593 375, 00 MDL	1 845 034, 88 MDL	-	834 427, 21 MDL
01.01.2022 – 31.12.2022	834 427, 21 MDL	584 850, 00 MDL	529 024, 64 MDL	-	161 398, 36 MDL
01.01.2023 – 15.11.2023	161 398, 36 MDL	238 950, 00 MDL	57 536, 32 MDL	-	293 891, 48 MDL

Drept urmare, în urma examinării materialelor cauzei și urmare a analizei datelor privind veniturile și cheltuielile realizate de către subiectul controlului împreună cu membrii familiei, inspectorul de integritate nu a constatat că între averea dobândită de către dl Dumitru CUCIAȘ și

membrii familiei acestuia, pe parcursul perioadelor menționate supra, veniturilor obținute și cheltuielilor realizate în aceeași perioadă există o diferență substanțială în sensul art. 34 alin. (1) din Legea nr. 132/2016.

Concomitent, sub aspectul declarării conforme și complete a averii și intereselor personale, inspectorul de integritate a identificat că la completarea declarației de avere și interese personale pentru anul 2020, semnată la 24.03.2021, subiectul declarării nu a indicat casa de locuit individuală cu terenul aferent, situată în mun. XXXXX, com. XXXXX, sat. XXXXX, str. XXXXX, nr. XXXXX, nr. cadastral XXXXX și XXXXX respectiv, or, potrivit prevederilor art. 6 alin. (1) lit. a) și b) din Legea nr. 133/2016, declarația se depune anual, până în data de 31 martie, indicându-se bunurile mobile și imobile deținute la data depunerii declarației. La caz, bunul imobil menționat a fost înregistrat cu drept de proprietate la 11.02.2021, drept urmare, acesta urma a fi indicat în declarația de avere și interese personale pentru anul 2020.

Subsecvent, având la bază informațiile și actele obținute în cadrul prezentei proceduri de control dar și faptul că începând cu declarația de avere și interese personale din 30.03.2022 a dlui Dumitru CUCIAȘ carențele stabilite au fost elucidate, astfel asupra omisiunilor depistate în declarațiile de avere și interese personale ale dlui Dumitru CUCIAȘ, inspectorul de integritate înlătura bănuiala rezonabilă despre comiterea unor eventuale delictе.

Astfel, reieșind din împrejurările redade supra, urmare a examinării probelor/circumstanțelor cazului, în conformitate cu prevederile art. 19 , art. 34, alin. (2), art. 35-36 din Legea 132/2016, inspectorul de integritate,

DECIDE:

1. Se constată lipsa încălcării regimului juridic al declarării averii și intereselor personale de către dl Dumitru CUCIAȘ, șef interimar al Direcției generale urmărire penală a Centrului Național Anticorupție;

2. A aduce la cunoștință în formă scrisă dlui Dumitru CUCIAȘ, șef interimar al Direcției generale urmărire penală a Centrului Național Anticorupție, prezentul act de constatare în termen de 5 (cinci) zile de la emiterea acestuia;

3. Prezentul Act poate fi contestat în termen de 30 zile de la emitere la Curtea de Apel Chișinău, str. Teilor, nr. 4.

**Inspector de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

Cristian COPACINSCHI